

Titel: "Climate, environment and past societies. What do we want to know - and why?"

Abstract:

"Past climate reveals notable changes globally. The Mediterranean region bears a long history of human society dynamics, making it a suitable site to explore interactions between climate, environment and human activity over a variety of time scales. However, data documenting climate events as well as the human history are still ambiguous to ascertain firm links between large-scale atmospheric circulation, regional climate changes and local human society evolution. These issues will be addressed in a two-part lecture, providing a natural science perspective and an archaeological perspective, respectively.

Το κλίμα του παρελθόντος αποτελεί τη βάση για τη μελέτη της κλιματικής αλλαγής παγκοσμίως καθώς μας αποκαλύπτει αξιοσημείωτες μεταβολές σε παγκόσμιο επίπεδο. Ειδικότερα η περιοχή της Μεσογείου - όπου ο πολιτισμός άνθησε από νωρίς και οι αλλαγές στο περιβάλλον μπορούν να συσχετισθούν με την ανθρώπινη δραστηριότητα - αποτελεί ιδανικό περιβάλλον για τη μελέτη των αλληλεπιδράσεων μεταξύ κλίματος, φυσικού περιβάλλοντος και ανθρώπινων δραστηριοτήτων σε ποικίλες χρονικές κλίμακες. Ωστόσο, η συσχέτιση μεταξύ της ατμοσφαιρικής κυκλοφορίας ευρείας κλίμακας, των περιοχικών κλιματικών μεταβολών και της εξέλιξης των ανθρώπινων κοινωνιών αποτελεί ακόμα αντικείμενο προς συζήτηση, δεδομένου ότι υπάρχουν αβεβαιότητες τόσο για τα κλιματικά δεδομένα όσο και για την ιστορία της ανθρωπότητας. Αυτά τα θέματα θα εξετασθούν σε δύο διαλέξεις υπό διαφορετική σκοπιά, αυτή των θετικών επιστημών καθώς επίσης και αυτή της επιστήμης της αρχαιολογίας.

Information about past climate changes can be revealed through studies of different natural archives. Caves with their good protective shelter are often excellent preservers and recorders of past climate, environments and human history. The cave formation itself, as well as the cave interior deposits, can be used for elucidating past history. *Speleothems* – such as stalagmites, stalactites, flowstones - are formed by calcite precipitation from carbonate-rich seepage water entering limestone caves. Speleothems can provide precisely dated archives containing information about long-term climate and environmental variability. Some examples will be given during the lecture.

Πληροφορίες σχετικά με το παλαιοκλίμα μπορούν να προκύψουν μέσα από τη μελέτη διαφορετικών φυσικών αρχείων. Οι σπηλιές για παράδειγμα, που αποτελούν ένα εξαιρετικά προστατευμένο περιβάλλον, και κυρίως οι αποθέσεις στο εσωτερικό των σπηλαίων (σταλαγμίτες και σταλακτίτες) συνιστούν ένα φυσικό εργαστήριο για τη μελέτη των αλλαγών στο κλίμα, στο περιβάλλον καθώς και στην ιστορία των ανθρώπινων κοινωνιών. Τα σπηλαιοθέματα, είναι σχηματισμοί που προέρχονται από την απόθεση ασβεστίτη - ο οποίος δημιουργείται όταν νερό πλούσιο σε ανθρακικά διέρχεται μέσα από τα ασβεστολιθικά πετρώματα που σχηματίζουν το σπήλαιο - και μας δίνουν αυξημένης ακρίβειας πληροφορίες για τη διακύμανση του κλίματος και του περιβάλλοντος.

Human societies respond to a large variety of internal and external factors that drive societal development over time. Climate and environment are two such factors and issues of both archaeological and contemporary concern. The question is if there are usable lessons to be learnt from establishing human-environment linkages in the past and how indeed we should go about assessing their societal relevance, today as well as in the past. The lecture will draw attention to a selected number of archaeologically definable circumstances from the Aegean Bronze Age, addressing issues of time, scale and the workings of human creativity through times of change."

Παράλληλα, οι ανθρώπινες κοινωνίες ανταποκρίνονται σε μια μεγάλη ποικιλία εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που επηρεάζουν την εξέλιξή τους στην πάροδο του χρόνου. Το κλίμα και το περιβάλλον αποτελούν δυο τέτοιους παράγοντες που μελετώνται τόσο με αρχαιολογική όσο και με σύγχρονη προοπτική. Προκύπτουν όμως χρήσιμα μαθήματα από την συσχέτιση κοινωνίας-περιβάλλοντος κατά το παρελθόν και πώς αυτές οι αλληλεπιδράσεις θα πρέπει να αξιολογηθούν; Στη διάλεξη θα δοθεί έμφαση σε έναν επιλεγμένο αριθμό γεγονότων που συνέβησαν στην Εποχή του Χαλκού, αναδεικνύοντας ζητήματα χρόνου, κλίμακας καθώς επίσης και της ανθρώπινης δημιουργικότητας μέσα από περιόδους αλλαγών.